

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

7 FEBRUARI 1996

VOORSTEL VAN DECREET

— van de heer Jaak Gabriels —

**houdende de regeling van de continuïteit van het wegverkeer
bij het uitvoeren van werken van openbaar nut**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel van decreet heeft tot doel de continuïteit van het verkeer op de Vlaamse wegen te waarborgen. Immers, jaar na jaar neemt de verkeersintensiteit op de Vlaamse wegen toe. In de periode 1980-1993 nam het wagengebruik met 80 % toe. Op dit ogenblik wordt 68 % van de totale verplaatsingsbehoeften ingevuld door de personenwagen. Prognoses geven bovendien voor de periode 1990-2005 een stijging van de mobiliteit op de weg met 44 à 53 % aan.

Jaar na jaar stellen we ook een stijging van het aantal ongevallen vast. De laatste jaren doen zich op de Vlaamse wegen jaarlijks ongeveer 35.000 verkeersongevallen voor, met ongeveer 1000 doden, meer dan 9000 zwaargewonden en ongeveer 39.000 lichtgewonden als gevolg.

Eén van de gevolgen hiervan is de toenemende schade aan het openbare wegennet, naast de materiële en de onmetelijke morele schade voor de slachtoffers. Onderzoeken hebben uitgewezen dat een vierde van alle ongelukken op de weg, direct of indirect, te maken heeft met de toestand of de configuratie van de infrastructuur. De sociale kostprijs van deze ongevallen bedraagt 34 à 35 miljard frank per jaar.

Momenteel duurt het onnoemelijk lang voordat de schade die door ongevallen aangericht wordt, is hersteld.

Daarenboven komt het ook voor dat voor bepaalde kleinschalige werken grote delen van de weg buiten gebruik worden gesteld zodat ook op die manier de goede doorstroming van het verkeer wordt belemmerd.

Verkeersopstoppingen en knelpunten zijn daarvan het gevolg, tot grote ergernis van de weggebruikers en de omwonenden. Vaak leiden die opstoppingen tot agressief rijgedrag en frustraties, met nieuwe ongevallen tot gevolg.

Om dit te verhelpen is het absoluut noodzakelijk dat de Vlaamse overheid de continue doorstroming van het wegverkeer garandeert door middel van uitvoeringsmaatregelen die in onze samenleving gebruikelijk zijn om voor de desbetreffende werken, en voor een sneller herstel van schade, ingezet te worden.

Daarbij kan worden gedacht aan het uitvoeren van de noodzakelijke werken tijdens de verkeersarme periodes, bijvoorbeeld 's nachts of in het weekend.

Een andere manier om de negatieve effecten van infrastructuurwerken op de doorstroming van het verkeer op te vangen, is het bevorderen van een korte uitvoeringsduur. Al te vaak weet men wel waar en wanneer er aan een bepaald werk begonnen wordt, maar niet wanneer dat werk voltooid zal zijn. Ook dat heeft natuurlijk een weerslag op de continuïteit van het wegverkeer.

Eén van de manieren om de uitvoeringsduur van wegherstellingen en wegenbouwwerken te beperken is het invoeren van het zogenaamde "lane rental systeem". Daarbij moet de aannemer die het werk uitvoert een vorm van huurgeld betalen voor de periode waarin hij op een bepaalde weg aan het werk is. Dat huurgeld afhankelijk maken van de aangewende tijd om het werk te klaren en van de hoeveelheid ruimte die ingenomen wordt, zal een positieve invloed hebben op de uitvoeringsduur en het ruimtebeslag. In Engeland raamt men de tijdswinst op 30 % ten opzichte van klassiek opgestelde uitvoeringstermijnen. Bovendien hebben ervaringen uitgewezen dat de kwaliteit van het werk niet lijdt onder deze tijdsdruk.

Tot slot kan ook gebruik gemaakt worden van aangepaste bouwtechnieken die onderhoudsarm zijn, onderhoud mogelijk maken zonder zware verkeershinder en een lange levensduur hebben.

Het is dus duidelijk dat het snel afwerken van aanpassingswerken een dubbele verantwoordelijkheid inhoudt : één voor de uitvoerende aannemer en één voor de wegbeheerder.

Dit voorstel van decreet voert voor de bevoegde wegbeheerder de verplichting in om op elk ogenblik de continuïteit van ononderbroken doorgang te waarborgen op het bestaande gabriet en om daarbij gebruik te maken van de op dat ogenblik gewoonlijk gehanteerde technologie en uitvoeringsmaatregelen. Die maatregelen kunnen vastgelegd worden in de uitvoeringsbesluiten.

Tevens wordt specifiek voor de schade aan een wegeninfrastructuur die veroorzaakt wordt door verkeersongevallen, de verplichting voor de wegbeheerder ingevoerd om die schade binnen een redelijke termijn te herstellen. Het is de bedoeling om verstoring van de continuïteit van het wegverkeer door de schade aan de wegeninfrastructuur én door de wegherstellingen tot een minimum te herleiden. Het begrip "redelijke termijn" moet via de uitvoeringsbesluiten concreet worden ingevuld.

Bovendien dient de wegbeheerder de nodige signalisatie aan te brengen zodat, zowel voor de wegenwerkers als voor de weggebruikers, een maximale veiligheid kan worden gegarandeerd. Dit is vooral van belang als er 's nachts gewerkt wordt.

De minister bevoegd voor verkeer kan alleen in uitzonderlijke gevallen afwijkingen van de verplichtingen toestaan. De beslissing over die afwijkingen wordt afgewogen met aandacht voor de verkeersafwikkeling, het leefmilieu, de economie en de verkeersleefbaarheid.

Om de verstoring van het wegverkeer niet overdreven lang te laten aanslepen, is gekozen voor korte termijnen waarbinnen de beslissingen genomen moeten worden.

In geval van een afwijking in de vorm van een omleiding, dient die omleiding te gaan langs wegen met eenzelfde gabariet en hetzelfde voorrangsrecht als de weg waar het werk uitgevoerd wordt, om de kleinere wegen in de buurt van het werk niet overmatig te belasten.

Tot slot zijn de afwijkingen in de tijd beperkt om de wegherstellingen niet op de lange baan te laten schuiven. Dat zou immers hetzelfde resultaat opleveren als wat we nu al kennen.

Ook in geval van overmacht zal de wegbeheerder alle maatregelen moeten treffen om alle belemmeringen en/of onderbrekingen binnen de kortst mogelijke termijn weg te werken.

Ten aanzien van derden, bijvoorbeeld wegenwerkers, is de wegbeheerder eveneens ertoe gehouden de bepalingen van dit decreet ten uitvoer te leggen. Belangrijke congestieproblemen zijn immers ook toe te schrijven aan de duur en de omvang van het werk zelf. Vandaar dat de wegbeheerder ook ten aanzien van de uitvoerders van het werk de nodige maatregelen moet nemen zodat de weggebruikers er zo weinig mogelijk last van ondervinden.

Tot slot wordt de mogelijkheid tot schadeloosstelling ingevoerd in geval van overtreding van de bepalingen van dit decreet.

Jaak GABRIELS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° de minister : de Vlaamse minister bevoegd voor het verkeer ;

2° de wegbeheerder : de publieke overheid bevoegd voor het beheer van de desbetreffende wegen ;

3° de op dat ogenblik normaal gehanteerde technologie : de technologie die op het ogenblik van het nemen van de uitvoeringsmaatregelen in de samenleving gebruikelijk is om voor de desbetreffende werken ingezet te worden, zowel inzake uitvoeringsmiddelen als personeel en benadering van het gegeven.

Artikel 3

De wegbeheerder is ertoe gehouden op elk ogenblik de continuïteit van ononderbroken doorgang te waarborgen op het bestaande gabariet. Hij dient hiertoe alle noodzakelijke maatregelen te nemen.

Artikel 4

De wegbeheerder is ertoe gehouden elke schade aan de wegeninfrastructuur ten gevolge van verkeersongevallen, binnen een redelijke maar zo kort mogelijke termijn na het ontstaan van de schade te herstellen.

Die termijn wordt uiterlijk één maand na het vaststellen van de schade door de wegbeheerder bepaald met het oog op het belang van de weg, de omvang van de schade, de omgeving en de op dat ogenblik normaal gehanteerde technologie.

Artikel 5

De wegbeheerder is ertoe gehouden tijdens wegherstellingen een duidelijke en uniforme signalisatie aan te brengen om een maximale veiligheid voor de wegenwerkers en voor de weggebruikers te garanderen.

Artikel 6

In uitzonderlijke gevallen kan de minister afwijkingen toestaan op de artikelen 3 en 4.

Die afwijkingen moeten door de wegbeheerder met een omstandige motivatie aangevraagd worden bij de minister, die binnen 30 dagen na ontvangst van de gemotiveerde aanvraag tot afwijking, over de aanvraag beslist.

Beroep tegen de beslissing van de minister is mogelijk bij de Vlaamse regering. Het beroepschrift kan ingediend worden uiterlijk op de vijftiende dag na de beslissing van de mi-

nister. De Vlaamse regering neemt een definitieve beslissing binnen 30 dagen na ontvangst van het beroepschrift.

Bij het beoordelen van de afwijking wordt expliciet rekening gehouden met de weerslag op de verkeersafwikkeling, het leefmilieu, de economie en de verkeersleefbaarheid. Die afwijkingen kunnen geen weerslag hebben op de continuïteit en de veiligheid van doorgang voor fietsers en voetgangers.

Als de afwijking bestaat in het toestaan van een omleiding, dan moet de omleidingsweg eenzelfde gabariet en dezelfde voorrangsregels hebben als de weg die tijdelijk voor het omgeleide verkeer gesloten wordt.

Een afwijking is strikt beperkt in duur. De termijn is afgestemd op de inzet van de middelen overeenstemmend met de op dat ogenblik normaal gehanteerde technologie.

Artikel 7

Als er door overmacht van de artikelen 3 en 4 wordt afgeweken, neemt de wegbeheerder onmiddellijk alle maatregelen om de onderbreking of de beperkingen op de doorgang van het verkeer weg te werken binnen de kortst mogelijke termijn met inzet van de beschikbare middelen overeenstemmend met de op dat ogenblik normaal gehanteerde technologie.

Na kennisname van de feiten vraagt de wegbeheerder onmiddellijk een afwijking conform artikel 6 aan.

Artikel 8

De wegbeheerder is gehouden tot het uitvoeren van de bepalingen van dit decreet ten aanzien van derden die het openbaar domein van de weg tijdelijk of definitief wensen aan te wenden of in te nemen voor het bereiken van hun eigen doelstellingen.

De wegbeheerder treedt ten aanzien van derden in de plaats van de minister. Beroep is mogelijk bij de minister.

De Vlaamse regering stelt de te innen retributie voor het aanwenden van het openbaar domein vast.

Artikel 9

Bij inbreuken op dit decreet kunnen weggebruikers en aangelanden een schadeloosstelling vanwege de wegbeheerder vorderen, door indiening van een omstandig gemotiveerde en becijferde schade-eis.

Jaak GABRIELS
